

Standardisering og finansiering i spesialisthelsetjenesten

An-Magritt Aanonsen

President Norsk Psykologforening

Det arbeides nå med å forberede innsatsstyrt finansiering i psykisk helsevern, rusbehandling, rehabilitering og habilitering. Et slikt system kan få vidtrekkende konsekvenser for brukerne av også psykologers tjenester. Derfor er det viktig at vi deltar i forsøksprosjektene og i evalueringen av dem (se side 974).

Mange psykologer vil umiddelbart være noe skeptiske til å standardisere og kodifisere utredning og behandling av psykiske lidelser og rusproblemer. Vi vet hvor viktig det er at behandlingen tilpasses den enkeltes totale livssituasjon. Mange biologiske, psykologiske og sosiale faktorer vil ha innvirkning på en pasients utbytte av en gitt behandling. Slike faktorer fanges ikke godt nok opp av dagens diagnosesystemer.

Utvikling av utrednings- og behandlingsprosedyrer og eventuell økonomi knyttet til disse, kan i beste fall bidra til en mer ensartet og bedre praksis nasjonalt. I verste fall kan mye tid gå med til å administrere kodene som gir grunnlag for økonomisk uttelling, uten at effekten for pasientene blir evaluert. Tar administreringen mye tid fra pasientbehandlingen, vil den oppleves som lite meningsfull for helsepersonell, som alltid vil ha god behandling som sitt hovedanliggende.

Standarder og retningslinjer for undersøkelse og behandling skal bygge på den beste tilgjengelige evidensen. Men hva er god evidens? I Psykologforeningen utformer vi nå vårt ståsted i forhold til hva som skal anses som evidensbasert praksis, ut fra forskningsevidens, klinisk ekspertise og pasientens preferanser og verdier. Den amerikanske psykologforeningen har utformet et viktig fagpolitisk dokument på dette området, som vi har latt oss inspirere av.

Det er behov for å styrke kvaliteten på dagens evidensbase, både ut fra kvantitativ og kvalitativ forskning. Det finnes utilstrekkelige data med hensyn til virkningen på lang sikt for ulike intervensjoner, for eksempel for typen alvorlige psykiske lidelser med høy grad av komorbiditet som gir de største utfordringer i psykisk helsevern.

Et viktig hensyn ved utforming av standarder er at tilrettelegging av de konkrete tiltak skjer lokalt, tilpasset de lokale forutsetninger og den enkelte pasient. Den enkelte helsearbeiders vurdering av hvordan anbefalte tiltak bør inngå som en del av et konkret behandlingstilbud overfor en bestemt pasient, må alltid sees i lys av helselovgivningens krav om forsvarlig behandling. I arbeidet både med utprøving av koder for innsatsstyrt finansiering og med utforming av prosedyrer og standarder må psykologer med et sterkt faglig engasjement bidra til systemer som sikrer den enkelte pasient et best mulig tilbud.